

VIRTUAALIAMMATTIKORKEAKOULUN STRATEGIA 2003-2006

Laatijat	VirtuaaliAMK-johtoryhmä Ammattikorkeakoulujen VirtuaaliAMK-yhteyshenkilöt VirtuaaliAMK-kehittämisyksikkö Esko Ala-Peijari, Unite Oy, ulkopuolinen asiantuntija
pvm Asiakirjan tila	26.6.2003 Versio 1.1 Hyväksytty johtoryhmässä 26.6.2003 (esitelty ARENEn kokouksessa 26.6.2003)
Viitteet	Strategiaan liittyvät erilliset asiakirjat: Virtuaaliammattikorkeakoulu nyt ja tulevaisuudessa, Virtuaaliammattikorkeakoulun kehittämisohjelma 2003 – 2006

VIRTUAALIAMMATTIKORKEAKOULUN STRATEGIA

Johdanto

Osana tietoyhteiskunnassa tapahtuvaa kehitystä myös koulutuksessa on meneillään kulttuurinen muutos. Virtuaali ammattikorkeakoulu on ennen kaikkea uusi tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntävä toimintatapa ammattikorkeakoulujen opetuksessa ja opiskelussa. Verkostoituminen tietoverkon avulla ja sitä kautta asiantuntijuuden ja erityisosaamisen jakaminen on Virtuaali ammattikorkeakoulun keskeisiä tavoitteita. Virtuaali ammattikorkeakoulun piiriin kuuluvat sekä ammattikorkeakoulujen perus- ja jatkokoulutus että avoimen ammattikorkeakoulun toiminta ja täydennyskoulutus. Virtuaali ammattikorkeakoulun kautta voidaan myös tehostaa ja monipuolistaa ammattikorkeakoulujen kansainvälistä koulutustarjontaa.

Suomen virtuaali ammattikorkeakoulu (Finlands virtuella yrkeshögskola), Virtuaali ammattikorkeakoulu, VirtuaaliAMK, aloitti käytännön toimintansa vuonna 2001, kun Tampereen ammattikorkeakoulun yhteyteen perustettiin kehittämissyksikkö koordinoimaan ja rakentamaan valtakunnallista Virtuaali ammattikorkeakoulua. Jokaiseen ammattikorkeakouluun nimettiin yhteyshenkilö. Yhteyshenkilöverkosto toimii aktiivisesti yhteistyössä kehittämissyksikön kanssa antaen arvokasta asiantuntemustaan VirtuaaliAMK-toimintaan. Ammattikorkeakoulut allekirjoittivat verkostosopimuksen marraskuussa 2001. Verkostosopimuksella vahvistettiin VirtuaaliAMKin organisoituminen ja ARENE ry nimesi rehtoreiden edustajat johtoryhmään (voimassa toistaiseksi). Lisäksi johtoryhmään kutsuttiin edustaja opetusministeriöstä.

Virtuaali ammattikorkeakoulun uusi osaamisportaali palveluiden jakamiseen avattiin 2.9.2002 osoitteessa www.virtuaali.amk.fi (www.amk.fi). Portaalin palvelut kehittyvät ja laajenevat palautteiden ja AMKien toiveiden suuntaan.

VirtuaaliAMK edistää omalta osaltaan sekä Eurooppa-neuvoston e-Europe 2005 ja e-learning 2005 -toimintasuunnitelmien toteutumista että Suomen eduskunnan ja ministeriöiden tavoitteita tietotekniikkaa hyödyntävästä oppimisesta. VirtuaaliAMK on yksi tärkeä osa suomalaista koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategiaa.

VirtuaaliAMKin strategian tärkeimpiä tavoitteita ovat

- löytää ne yhteiset päämäärät ja keinot, joilla VirtuaaliAMK-verkoston yhteistyötä lujitetaan, pedagogisesti kehitetään ja VirtuaaliAMK-toimintaa laajennetaan
- vahvistaa Virtuaali ammattikorkeakoulun toimintaedellytyksiä laadukkaiden virtuaali-koulutustuotteiden ja koulutuspalveluiden tuottajana ja jakelijana
- selkiyttää Virtuaali ammattikorkeakoulun roolia yhteisten palvelujen tuottajana ja kunkin ammattikorkeakoulun oman virtuaaliopetuksen vahvistajana
- terävöittää Virtuaali ammattikorkeakoulun kuvaa niin ammattikorkeakoulujen kuin myös muiden sidosryhmien yhteistyöfoorumina
- luoda edellytyksiä ammattikorkeakoulujen virtuaalikoulutuksen nostamiseksi kansainväliselle huipputasolle
- edistää kirjasto- ja tietopalveluiden joustavaa hyödyntämistä virtuaaliopinnoissa.

Virtuaali ammattikorkeakoulun strategisesta suunnittelusta vastaa Virtuaali ammattikorkeakoulun johtoryhmä, johon kuuluvat ammattikorkeakoulujen edustajina Gösta Helander (Ålands Yhs), Veijo Hintsanen (HAMK), (Arvo Ilmavirta, LAMK, 1.12.2002 asti), Ritva Laakso-Manninen (HELIA), Markku Lahtinen pj. (TAMK), Marja-Liisa Tenhunen (KPAMK) (1.12.2002 lähtien), Pentti Tieranta (RAMK) ja Veli-Matti Tolppi (PSAMK). Lisäksi mukana ovat OPM:n edustajan Hannu Siren 28.3.03 asti ja Tapio Kosunen 28.3.2003 lähtien. Opiskelijaedustajana toimii Hanna Mylly (SAMOK) ja kehittämissyksiköstä Marja Rautajoki. Ammattikorkeakoulut ovat osallistuneet strategian sisällön valmisteluun yhteyshenkilöverkoston kautta, jonka pohjalta johtoryhmä on koostanut strategian. Unite Oy on ollut ulkopuolisena asiantuntijana strategian laadinnassa.

SISÄLTÖ

1	Virtuaaliammattikorkeakoulun strategia 2003 - 2006	4
1.1	Visio	4
1.2	Virtuaaliammattikorkeakoulun strategiset päämäärät	4
1.2.1	Virtuaalikoulutuksen tavoitetila.....	4
1.2.2	Ammattikorkeakoulujen yhteistyöverkosto, VirtuaaliAMK.....	4
1.2.3	Virtuaaliammattikorkeakoulun toimintamalli	5
1.2.4	Virtuaalikoulutustuotanto tuotantorenkaissa	5
1.2.5	Kansainvälisyys	5
1.2.6	Koulutuspalvelut.....	6
1.2.7	Palveluiden käyttäjät	6
1.2.8	Palveluiden laadun kehittäminen.....	6
1.2.9	Palveluiden tarjontaan liittyvä teknologia.....	7
2	Virtuaaliammattikorkeakoulun kriittiset menestystekijät	7
2.1	Opiskelijan tyytyväisyys palveluihin	7
2.2	Opettajien ja tuottajien ammattitaito	7
2.3	Markkinointi ja tiedottaminen	7
2.4	Portaalipalveluiden laatu	7
2.5	Tietotekniikan toimivuus ja yhteensopivuus	8
2.6	Kehittämisyksikkö.....	8

1 Virtuaaliammattikorkeakoulun strategia 2003 - 2006

1.1 Visio

Virtuaaliammattikorkeakoulu on Suomen ammattikorkeakoulujen muodostama yhteistyöverkosto. Yhteistyön tavoitteena on kehittää, tuottaa ja tarjota kansainvälisesti tunnettuja, korkeatasoisia ja kilpailukykyisiä koulutuspalveluita ja joustaviin opintoihin tärkeitä koulutuskokonaisuuksia. Koulutustarjonta ja palvelut hyödyntävät monipuolisesti erilaisia opetus- ja oppimismenetelmiä ja nykyaikaista tieto- ja viestintäteknologiaa.

1.2 Virtuaaliammattikorkeakoulun strategiset päämäärät

Verkostoyhteistyöllä monipuolistetaan ammattikorkeakoulujen koulutustarjontaa ja varmistetaan monipuolisen koulutustarjonnan saavutettavuus ja esteettömyys. Ammattikorkeakoulut tarjoavat opintojaksoja ja toisaalta edistävät omien opiskelijoiden opiskelua portaalin kautta.

1.2.1 Virtuaalikoulutuksen tavoitela

Virtuaaliopintojaksoja on tarjolla vuoden 2006 loppuun mennessä siten, että jokaisen koulutusohjelman kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa vähintään 20 opintoviikkoa (ov) virtuaaliopintoja. Jokainen ammatillisen opettajakoulutuksen opettajaopiskelija suorittaa osan opinnoistaan virtuaalisena.

Virtuaalikoulutuksella

- mahdollistetaan opiskelijoille opintojaksojen opiskelu haluamallaan, opintoihin soveltuvilla opintojaksoilla eri ammattikorkeakouluissa
- tuetaan opintojen suoritusta tavoiteajassa
- luodaan vaihtoehtoisia opiskelutapoja opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin
- saavutetaan kattava koulutustarjonta eri koulutusohjelmissä
- lisätään opiskelijoille oikeutta joustaviin opintoihin
- mahdollistetaan opiskelijoille yksilöllisiä opetussuunnitelmia
- edistetään AMKien opetustarjonnan (lähi- ja monimuoto-opetuksen) kehittymistä monipuolisesti verkkoa hyödyntäväksi koulutustarjonnaksi.

Opiskelijakohtaisesti virtuaaliopintojen määrä voi vaihdella suuresti. AMKien vahvuus on hyvä pedagoginen ammattitaito, teorian ja käytännön korkeatasoinen osaaminen, joita yhdistämällä päästään laadukkaaseen ja korkeatasoiseen koulutustarjontaan. Virtuaaliopetuksen yhteistyöllä edistetään ammattikorkeakoulujen henkilöstön sisällöntuotannon ja verkkopedagogiikan taitoja.

1.2.2 Ammattikorkeakoulujen yhteistyöverkosto, VirtuaaliAMK

Virtuaaliammattikorkeakoulutoiminnalla lujitetaan yhteistyötä ammattikorkeakoulujen välillä.

Yhteistyöllä

- yhdistetään ammattikorkeakoulujen monialainen ammattitaito ja vahva pedagoginen osaaminen
- edistetään ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaa
- otetaan ammattikorkeakoulujen kirjasto- ja tietopalvelut luontevaksi osaksi VirtuaaliAMK-toimintaa ja -koulutusta
- lujitetaan ja laajennetaan ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä virtuaalikoulutuksen ja verkkopohjaisen koulutustarjonnan tuottamiseksi ja tarjoamiseksi

- luodaan yhteinen foorumi, joka edistää verkkoteknologiatietämystä ja verkkopedagogisia taitoja
- lisätään yhteistyötä Suomen virtuaaliyliopiston, virtuaalikoulun, virtuaalikirjaston ja muiden sidosryhmien kanssa
- laajennetaan kansainvälistä yhteistyötä sekä virtuaaliopetuksessa että muiden palveluiden tuottamisessa
- varmistetaan tulevaisuudessa kunkin AMKin kilpailukykyä koulutuksen tarjoajana ja tutkintojen antajana.

Yhteistyöllä saavutetaan nopeammin kansainvälisesti kilpailukykyisiä koulutustuotteita ja -palveluita. Yksittäisen AMKin kilpailukykyä vahvistetaan tulevaisuuden tuomia haasteita ajatellen.

1.2.3 Virtuaaliammattikorkeakoulun toimintamalli

Virtuaaliammattikorkeakoulun toimintamallia kehitetään siten, että se parhaiten palvelee ammattikorkeakouluja.

Toiminnan laajentuessa kehitetään VirtuaaliAMKin nykyisten toimielinten, kuten johtoryhmän, kehittämissyksikön, yhteyshenkilöverkoston ja tuotantotiimien ja -renkaiden sekä muiden toimijoiden tehtävä- ja vastuualueita tulevia haasteita vastaaviksi.

AMKien sisäistä VirtuaaliAMK-toimintaa lisätään ja edistetään. Opiskelijoiden ja opettajien tukea sekä palveluiden markkinointia laajennetaan.

Selvitetään, tuleeko hallinnollista toimintamallia kehittää, jotta mm. aineistoihin liittyviä juridisia ja taloudellisia sopimuksia, kuten hankinta-, käyttöoikeus- ja tekijänoikeussopimuksia voidaan helpommin ylläpitää ja hallinnoida.

Toimintamallin selkiyttämällä edistetään AMKien vahvaa kilpailukykyä koulutuksen tarjoajana tulevaisuudessakin.

1.2.4 Virtuaalikoulutustuotanto tuotantorenkaisissa

Virtuaaliammattikorkeakoulu tuottaa 1000 opintoviikkoa virtuaaliopintoja vuoteen 2006 loppuun mennessä. Tuotannosta vastaavat ammattikorkeakoulut ja niiden väliset tuotantorenkait.

Ammattikorkeakoulut ja ammatillinen opettajakoulutus tekevät tutkimus- ja kehitystyötä uusien verkkoteknologiaa hyödyntävien pedagogisten toimintamallien kehittämiseksi tuotantorenkaita varten. Ammatillinen opettajakoulutus järjestää opettajille virtuaalista täydennyskoulutusta.

Virtuaaliammattikorkeakoulun kehittämissyksikön rooli on koordinoita ja ohjeistaa tuotantorenkaiden toimintaa, varmistaa sisältöjen kattavuutta (pääasiallisesti suomen- ja ruotsinkielistä), teknistä laatua, tuotantoprosessien toimivuutta ja koulutusmateriaalien uudelleenkäytettävyyttä, saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Tuotantorenkaisissa tehdään yhteistyötä ammatillisen opettajakoulutuksen kanssa. Lisäksi tehdään tiivistä yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kirjastojen kanssa. Opettajien täydennyskoulutusta varten tuotetaan ja hankitaan portaalin kautta tarjottavaa verkko-opiskelumateriaalia.

1.2.5 Kansainvälisyys

VirtuaaliAMK edistää kansainvälistä koulutusyhteistyötä.

Kansainvälisyydellä

- lisätään kansainvälistä yhteistyötä verkkokoulutuksessa
- tehostetaan ja monipuolistetaan kansainvälistä koulutusohjelmavaihtoa
- vahvistetaan AMKien roolia kansainvälisinä koulutusorganisaatioina (tunnettuus)
- vahvistetaan verkoston näkyvyyttä ulkomaisissa tapahtumissa, seminaareissa.

Tuotantorenkaiisiin etsitään kansainvälisiä yhteistyökumppaneita. Kansainvälisyys vahvistaa AMKien asemaa koulutuksen tarjoajina ja tutkintojen antajina tulevaisuudessakin.

1.2.6 Koulutuspalveluiden saatavuus

Virtuaali ammattikorkeakoulu parantaa yksittäisen ammattikorkeakoulun verkkopohjaisten koulutuspalveluiden saatavuutta ja lisää opiskelijan yksilöllisiä valinnanmahdollisuuksia. Koulutustarjonta ja -palvelut tukevat elinikäistä oppimista.

VirtuaaliAMK-koulutuspalveluita tuotetaan ammattikorkeakouluissa, AMKien välisissä yhteistyöverkostoissa ja kehittämissyksikössä. VirtuaaliAMKin avulla ammattikorkeakoulut vastaavat nopeasti kasvavan kilpailun haasteeseen sekä kansainvälisen että kotimaisen koulutuksen tarjonnassa.

Verkkopohjaisia palveluita ovat mm.

- ammattikorkeakoulujen tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävä koulutustarjonta
- opettajien täydennyskoulutus
- opiskelua ja opetusta tukevat materiaali- ja palvelut
- koulutustuotantoa tukevat palvelut
- kansainvälistä yhteistyötä ja opiskelua tukevat palvelut
- ammattikorkeakoulujen työelämäyhteistyötä sekä tutkimus ja kehitystoimintaa edistävät palvelut
- opintojen hallinnointi- ja asiointipalvelut.

Verkkopohjaisten palveluiden sisältö ja muodot tulevat nopeasti kehittymään ja muuttumaan. Palveluiden kehittämisen keskeinen lähtökohta on opettajien, opiskelijoiden ja eri sidosryhmien tarpeet. Palveluita tarjotaan keskitetysti VirtuaaliAMK-portaalin kautta.

1.2.7 Palveluiden käyttäjät

Tutkinto-opiskelijat (AMK-opiskelija), ammatillisen opettajakoulutuksen opiskelijat ja AMKien henkilöstö ovat palveluiden tärkeimmät käyttäjäryhmät, joiden tarpeisiin palveluita kehitetään. Lisäksi kohderyhmiä ovat mm. täydennyskoulutettavat ja avoimen AMKin opiskelijat ja muut AMKien yhteistyökumppanit.

Käyttäjäryhmät valikoidaan huolellisesti ja tutkitaan, mitä potentiaalisia erityisryhmiä niiden sisällä on. Näille ryhmille tarjotaan "keihäänkärkituotteita", jotka erityisen hyvin soveltuvat verkkopohjaiseen tarjontaan ja täydentävät muuta AMKien opetusta.

Jokainen ammattikorkeakoulu vaikuttaa omilla päätöksillään kohderyhmiensä muodostumiseen. Ainakin alkuvaiheessa AMKin oman virtuaaliopetuksen palveluiden käyttäjät arvioidaan muodostuvan pääosin oman ammattikorkeakoulun opiskelijoista.

1.2.8 Palveluiden laadun kehittäminen

Palveluiden tulee olla laadullisesti korkeatasoisia. VirtuaaliAMKin palveluille, prosesseille ja infrastruktuurille luodaan kattava laadunvarmistus.

Kaikki uudet tuotantorenkaissa syntyneet tuotteet ja palvelut käyvät läpi teknisen ja pedagogisen laatu-arvioinnin ennen jakelua. Koulutuksen ja palveluiden toteutuksen laadusta vastaa tarjoava ammattikorkeakoulu.

Laadunvarmistus takaa, että palvelut

- vastaavat ammattikorkeakoulujen ja niiden asiakkaiden tarpeita
- ovat teknisesti ja pedagogisesti hyvin toteutettuja
- ovat taloudellisesti ylläpidettävissä
- kestävät kansainvälisen vertailun

- ovat teknisesti laadukkaita ja käytettävyyks on korkeatasoista.

Opiskelijoiden ja muiden käyttäjien palautejärjestelmän avulla seurataan palveluiden laatua jatkuvasti. Edistetään tutkimustoimintaa, jonka avulla palveluiden laatua tutkitaan ja palautteiden perusteella parannetaan.

1.2.9 Palveluiden tarjontaan liittyvä teknologia

Virtuaaliammattikorkeakoulun www.amk.fi-portaali on keskitetty jakelukanava. Standardin mukainen tekninen rajapinta mahdollistaa AMKien tietojärjestelmien tietojen integroimisen portaaliin.

Luodaan yhteinen tapa kuvata koulutustarjontaa, hakea opintoihin ja myöntää opiskeluoikeuksia. VirtuaaliAMK-portaali hyödyntää ammattikorkeakoulujen omia käyttäjätietoja keskitetyn käyttäjähallinnon avulla. Portaalissa toteutetaan korkeakoulurajat ylittävää sähköistä asiointia, jossa ammattikorkeakouluuyhteisön jäsen (opiskelija, opettaja, tutkija, hallintohenkilö) käyttää muun kuin oman ammattikorkeakoulunsa tarjoamia sähköisiä asiointipalveluja.

Opiskeluoikeuksien ja opintosuoritusten näkyminen VirtuaaliAMK-portaalissa varmistetaan. Tulevaisuudessa portaalipalveluiden käyttäjien varmentaminen tapahtuu vahvalla tunnistautumisella. Taataan myös tietojen joustava siirtyminen AMKien ja VirtuaaliAMK-portaalin välillä.

Sisällöistä tehdään yhteensopivia, uudelleen käytettäviä ja siirrettäviä (xml-muoto, kuvausten eli metatiedon standardointi). Etsitään keinoja opiskelijoiden ja verkko-opettajien teknisen tuen varmistamiseksi.

2 Virtuaaliammattikorkeakoulun kriittiset menestystekijät

VirtuaaliAMKin strategiaprosessissa on noussut esille useita kriittisiä menestystekijöitä, jotka vaikuttavat keskeisesti toiminnan onnistumiseen.

2.1 Opiskelijan tyytyväisyys palveluihin

Tyytyväiset opiskelijat takaavat Virtuaaliammattikorkeakoulun tulevaisuuden. Opiskelijoiden koulutuspalvelutarpeet otetaan huomioon koko VirtuaaliAMK-palveluprosessissa. Laadukkaat palvelut ovat joustavasti saatavilla, esteettömiä, toimivia ja kattavia. Sähköinen asiointi portaalin kautta on helppoa ja teknisesti toimivaa.

2.2 Opettajien ja tuottajien ammattitaito

Opettajien rooli virtuaaliopetuksen laajenemisessa on tärkeä. Opettajille tarjotaan riittävät tukipalvelut, koulutusta, malleja virtuaalikoulutustuotteista ja verkko-opiskelusta ja työvälineet sisältöjen tuottamiseen. Opetuksen kehittämisestä ja toteutuksesta vastaavalla henkilöstöllä on vaativa tehtävä integroida virtuaalipalvelut osaksi ammattikorkeakoulun opetus- ja oppimisprosessia.

2.3 Markkinointi ja tiedottaminen

Ammattikorkeakoulut ja kehittämissyksiköt tekevät markkinointia ja tiedottamista. Tehokas markkinointikanava on portaali. Toiminnan onnistuminen edellyttää, että ammattikorkeakoulut tarjoavat opintojaksoja ja toisaalta edistävät omien opiskelijoiden opiskelua portaalin kautta sekä tiedottavat opiskelijoilleen opiskelumahdollisuudesta portaalin kautta.

2.4 Portaalipalveluiden laatu

Virtuaaliammattikorkeakoulun palveluiden laadun takaavat mm. helppokäyttöiset koulutustuotannon työkalut, ohjeistus, tukijärjestelmät ja selkeät pelisäännöt sekä ruotsin-

että suomenkielisinä. Portaalin sisältöjen käytettävyys, esteettömyys ja saatavuus on laadukkaan toiminnan perusta (suomi, ruotsi, englanti).

2.5 Tietotekniikan toimivuus ja yhteensopivuus

Virtuaaliammattikorkeakoulun ammattitaitoinen henkilöstö, portaali, palvelimet, verkot, käyttöjärjestelmät ja sovellukset ovat toiminnan ydin. Sen häiriöttömälle toiminnalle asetetaan suuret vaatimukset. Käyttäjät toivovat ajankohdasta ja paikasta riippumatonta opiskelua, joten jakeluteknologiaa kehitetään tukemaan asteittain kaikkia yleisimpiä mediatyyppejä ja päätelaitteita.

Organisaatorajat ylittävä käyttäjähallinto mahdollistaa asioimisen yhdellä tunnoksella (yhden kirjautumisen -periaate). Siksi AMKeissa tarvitaan toimiva perusinfrastruktuuri ja riittävän tietoturvallinen käyttäjähallinto.

Opiskelija- ja opintojaksotiedot tallennetaan vain AMKien järjestelmiin. Jotta portaalissa voidaan saada näkymä AMKien virtuaalikoulutustarjontaan, tarvitaan järjestelmien välistä yhteensovittamista. Tällöin kaksisuuntainen tiedonsiirto portaalin ja AMKien opiskelija- ja opintosuoritushallinnon välille saadaan toimintavarmaksi.

2.6 Kehittämisyksikkö

Kehittämisyksikkö on aloittanut pienillä resursseilla. Jatkossa resurssit tulee kohdentaa ja mitoittaa toiminnan laajuuden ja tarpeiden mukaisesti. Ammattikorkeakoulujen tuki kehittämissyksikölle ja yhteyshenkilöverkostolle on ensiarvoisen tärkeä. Hyvä yhteistyö kaikkien sidosryhmien, kuten ammattikorkeakoulujen, opiskelijoiden, virtuaaliyliopiston, virtuaalikirjaston ja muiden toimijoiden välillä on menestymisen edellytys.